

Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia (SPOZ) **na wykonanie badania ewaluacyjnego** **pn. „Ocena ex-ante projektu programu wojewódzkiego pt „Równe szanse.** **Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.”**

1. Uzasadnienie realizacji badania oraz jego odbiorcy.

Niepełnosprawność obejmuje szerokie spektrum problemowe, począwszy od niejednoznaczności w warstwie terminologicznej, różnorodności systemów orzecznictwa, kończąc na zjawiskach towarzyszących, np. problem zatrudnienia czy edukacji. Wymaga, więc ona całościowego podejścia, kompleksowej polityki ze strony państwa, jak również podjęcia odpowiednich działań na szczeblu regionalnym.

Realizacji działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim służy szerokie zaangażowanie wielu instytucji: administracji rządowej, samorządów powiatowych i gminnych, instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy, a także organizacji pozarządowych i środowiska lokalnego, które stanowią bezpośrednie otoczenie dla osób niepełnosprawnych. Podjęcie bowiem kompleksowych i interdyscyplinarnych działań pozwoli na realizację wielu zadań w dziedzinie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Potrzeba stworzenia w województwie kujawsko-pomorskim spójnego, kompleksowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych na każdym etapie i w każdym obszarze ich życia, jest jednym z założeń polityki samorządu województwa kujawsko-pomorskiego. Proces budowania takiego systemu musi odbywać się w zgodzie z oczekiwaniami tego środowiska, z jego udziałem, ale również z uwzględnieniem zapisów zawartych w dokumentach strategicznych i programowych dotyczących rozwoju kraju i regionu, do których należy m.in. wojewódzki program dotyczący wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Projekt programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.”, zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 06 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.)

wymaga przeprowadzenia badania ewaluacyjnego ex-ante kończącego się sporządzeniem raportu ewaluacyjnego, zawierającego uprzednią ewaluację skuteczności i efektywności realizacji programu.

Ze względu na moment realizacji niniejszej ewaluacji badanie to powinno mieć charakter ewaluacji ex-ante i w tym kontekście powinno stanowić wsparcie procesu planowania przyszłej interwencji.

Planowane badanie ma za zadanie określić jakość wsparcia adresowanego do osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren województwa kujawsko-pomorskiego oraz przyczynić do uzyskania kompleksowej wiedzy na temat realizowanych w województwie kujawsko-pomorskim działań na rzecz osób niepełnosprawnych, braków w tym zakresie, stopnia dopasowania tych działań do rzeczywistych potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ich efektywności. Badanie ma również pokazać w jakim stopniu cele i założenia programu, opierające się na zadaniach realizowanych przez samorząd województwa zgodnie z wytycznymi ustawodawcy, odzwierciedlają cele i założenia określone w dokumentach ustawodawczych. Wyniki badania ewaluacyjnego zostaną wykorzystane w celu podjęcia efektywniejszych działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zasadniczym odbiorcą niniejszego badania ewaluacyjnego będzie instytucja opracowująca program wojewódzki tj. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Główną jednostką organizacyjną, która w imieniu i z upoważnienia Zarządu Województwa będzie realizowała program jest Departament Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Otrzymane wyniki, a także sformułowane wnioski i rekomendacje przedstawione zostaną do wiadomości Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Raport końcowy stanie się również cennym źródłem informacji dla użytkowników programu wojewódzkiego, m.in.:

- jednostek samorządu terytorialnego,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- Zakładów Aktywności Zawodowej,
- placówek pomocy społecznej, placówek oświatowych kształcących osoby niepełnosprawne, a także placówek zdrowotnych i kulturalnych,

- przedsiębiorców,
- fundacji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- osób niepełnosprawnych,
- społeczności związanej ze środowiskiem osoby niepełnosprawnej.

2. Cele badania.

Głównym celem badania jest ewaluacja ex-ante działań zaplanowanych do realizacji w ramach programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” oraz wsparcia adresowanego do osób niepełnosprawnych oraz jego wpływu na podniesienie poziomu aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Wypracowane wnioski i rekomendacje pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz budżetu województwa w obszarze rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, wzmacniając równocześnie sprawność działania samorządu województwa, jego efektywność w wypełnianiu zadań oraz jakość systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, wynikającego z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.). Wnioski i rekomendacje będą stanowiły istotne uzupełnienie projektu programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.”.

Szczególnie istotne jest, aby wyniki badań dostarczone w postaci raportu przyczyniły się do wypracowania użytecznych wniosków wykorzystywanych w podejmowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim.

3. Zakres badania.

Badanie ewaluacyjne będzie realizowane na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Czas jego trwania został zaplanowany na 4 tygodnie.

Analiza powinna dostarczyć wyczerpujących i wiarygodnych informacji w ramach wymienionych i zaprezentowanych zagadnień badawczych.

Głównym przedmiotem analizy jest odpowiedź na pytanie: czy zadania realizowane w ramach programu wojewódzkiego pt „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” są trafne i użyteczne oraz na ile planowany do realizacji program odpowiada na potrzeby osób niepełnosprawnych, jak również czy zaprojektowana interwencja jest spójna wewnętrznie w zakresie zaplanowanych celów.

4. Kryteria ewaluacji

Kryterium trafności (adekwatności):

1. W jakim stopniu działania zaplanowane w ramach programu odpowiadają zdiagnozowanym potrzebom osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim?
2. Jakiego typu instrumenty wsparcia (schematy działań) są najbardziej trafne z punktu widzenia osób niepełnosprawnych jako głównych odbiorców działań zaplanowanych do realizacji w ramach programu?
3. Czy działania zostały dobrane w sposób odpowiedni i gwarantujący poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim?

Kryterium użyteczności:

1. W jakim stopniu działania zaplanowane w ramach programu będą użyteczne z punktu widzenia potrzeb osób niepełnosprawnych?
2. Czy oczekiwane zmiany wywołane przez realizację poszczególnych działań w ramach programu będą korzystne z punktu widzenia wszystkich odbiorców?

5. Zagadnienia badawcze

Wykonawca zobowiązany jest do przeprowadzenia analizy w oparciu o przedstawiony poniżej zakres badawczy, a ponadto ma możliwość poszerzenia zbioru o zaprezentowane i rzetelnie uzasadnione zagadnienia:

1. Ocena przygotowanej części diagnostycznej, na podstawie której przygotowano program,
2. Ocena trafności, poprawności i realności celów programu i kierunków działań w zakresie interwencji w kontekście ich spójności i hierarchii w kontekście wniosków z części diagnostycznej oraz wizji działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
3. Ocena spójności wewnętrznej dokumentu, w tym wzajemnych powiązań celów, działań i oczekiwanych rezultatów,
4. Ocena adekwatności (trafności), poprawności zaproponowanego katalogu wskaźników programu, ich zgodności z celami oraz realności oszacowanych wartości docelowych,
5. Ocena systemu realizacji, w tym w szczególności trafności i skuteczności przyjętych instrumentów wsparcia osób niepełnosprawnych,
6. Ocena poprawności, użyteczności i efektywności systemu monitorowania i oceny realizacji programu,
7. Ocena realności i zasadności przyjętych założeń dla ram finansowych programu,
8. Ocena spójności wewnętrznej dokumentu programu, w tym poprawności terminologicznej i jednoznaczności proponowanych zapisów,
9. Analiza zgodności programu z krajowymi i wspólnotowymi dokumentami strategicznymi.

Wykonawca jest zobowiązany do opracowania szczegółowych rekomendacji w zakresie propozycji modyfikacji, zmian lub wprowadzenia dodatkowego obszaru dla każdego z wyżej wymienionych zagadnień badawczych. Wykonawca jest zobowiązany do dokonania wstępnej oceny programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób

niepełnosprawnych do 2020 r.” na podstawie analizy dokumentów źródłowych oraz wniosków z przeprowadzonych badań. Wykonawca zobowiązany jest do opracowania szczegółowych rekomendacji dla każdego z ww. zagadnień badawczych. Wykonawca dołoży wszelkich starań, aby wypracowane w toku prac badawczych rekomendacje były możliwie precyzyjne, jasno sformułowane i znajdowały zastosowanie na dalszym etapie prac nad dokumentem programu.

Ewaluacja powinna dostarczyć wyczerpujących i wiarygodnych odpowiedzi na wymienione powyżej zagadnienia. Zaleca się, aby Wykonawca przedstawił propozycję pytań badawczych, stanowiących uzupełnienie do minimalnego zakresu badania wskazanego przez Zamawiającego oraz uzasadnił ich ujęcie.

Wykonawca powinien poddać analizie zarówno dane zastane, jak i dane uzyskane w trakcie przeprowadzenia badania.

6. Metodologia i sposób organizacji badania.

Zamawiający założył, iż podstawowymi kryteriami oceny ex-ante programu będą spójność, trafność i użyteczność. Wykonawca może zaproponować dodatkowe kryteria oceny ex-ante, które zostaną zdefiniowane przez niego na etapie składania oferty. Przyjęte w ofercie kryteria oceny powinny znaleźć odzwierciedlenie w zaproponowanym przez Wykonawcę katalogu pytań badawczych. Wykonawca badania powinien przedstawić spójną koncepcję realizacji badania ewaluacyjnego. Zamawiający, w zależności od zaproponowanej koncepcji, dopuszcza możliwość dokonania modyfikacji lub uzupełnienia koncepcji badania i zakresu zagadnień badawczych zaproponowanych przez Wykonawcę. Zamawiający decyduje o ostatecznym kształcie zagadnień badawczych. Wykonawca przeprowadzając badanie będzie korzystał z różnych metod badawczych. W związku z powyższym Wykonawca powinien zaproponować metodologię badania oraz zestaw metod, technik, które wykorzysta do realizacji poszczególnych komponentów badania.

Biorąc pod uwagę charakter badania oczekuje się od Wykonawcy, iż bazując na własnym doświadczeniu i wiedzy badawczej przedstawi on pełny katalog proponowanych metod badawczych właściwych z punktu widzenia celów oceny programu. Ze względu na zaprezentowane cele ewaluacji konieczne jest zastosowanie odpowiednio dobranego zestawu metod badawczych, w tym także technik gromadzenia i analizy danych. Od Wykonawcy

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

oczekuje się zastosowania triangulacji metodologicznej w celu uzyskania najbardziej wiarygodnych wyników. Wykonawca na etapie składania oferty dokona uszczegółowienia zagadnień badawczych poprzez zaproponowanie właściwego katalogu pytań badawczych. Pytania badawcze powinny być przyporządkowane do celów i zagadnień badawczych wraz ze wskazaniem przyjętej metody/techniki badawczej. Zamawiający oczekuje, iż Wykonawca w celu wykonania kompleksowej oceny ex-ante programu wykorzysta szeroki zakres narzędzi badawczych.

Oferta Wykonawcy powinna przedstawiać propozycję opisu i sposobu doboru respondentów, przy uwzględnieniu w próbie wszystkich zainteresowanych problematyką stron. Jednocześnie informacje te każdorazowo Wykonawca powinien uzasadnić w oparciu o zaproponowane narzędzia badawcze i podejście metodologiczne. Ponadto Wykonawca powinien wskazać w jaki sposób podczas realizacji badania zostanie zagwarantowana rzetelność oraz trafność przygotowanych i wykorzystanych narzędzi. Oczekuje się od Wykonawcy, iż zapewni właściwy dobór respondentów, którzy wezmą udział w badaniu, umożliwiającą realizację celu głównego badania. Wykonawca będzie konsultował uszczegółowienie każdego narzędzia badawczego z Zamawiającym. W realizacji badania ewaluacyjnego Wykonawca będzie współpracował na każdym etapie badania z Zamawiającym.

W celu prawidłowej realizacji badania należy zapoznać się m.in. z poniżej wymienionymi dokumentami i danymi:

1. Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2005 – 2010,
2. Opracowanie pt. „Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010”, sporządzone przez Pełnomocnika Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych,
3. Projekt programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.”

- Załącznik nr 1 do projektu programu: *Informacja z realizacji polityki samorządu województwa w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w 2011 r.*,
  - Załącznik nr 2 do projektu programu: *Plan Działań na 2012 r.*
4. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. z późn. zm.
  5. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. z późn. zm.
  6. Inne ustawy

W trakcie realizacji badania Wykonawcy, na jego wniosek, zostanie udostępniona dokumentacja niezbędna do realizacji badania.

Od Wykonawcy oczekuje się sprawnej i terminowej realizacji badania oraz współpracy z Zamawiającym, w tym:

- doświadczenia w przeprowadzaniu ewaluacji projektów, programów lub realizacji badań społecznych,
- konsultowania metodologii badania i narzędzi badawczych,
- stałego kontaktu z Zamawiającym (spotkania w miarę zgłaszania potrzeb, kontakt telefoniczny, kontakty robocze wyznaczonych osób),
- przekazywania informacji o stanie prac, zaistniałych problemach oraz innych kwestiach czy zagadnieniach istotnych dla realizacji badania,
- formułowania komunikatywnych, użytecznych raportów i rekomendacji,
- przedstawienia na spotkaniu w siedzibie Zamawiającego wyników badania ewaluacyjnego w formie prezentacji na slajdach oraz raportu końcowego (w formie zwięzłego tekstu). Termin oraz miejsce prezentacji zostaną uzgodnione z Zamawiającym.
- umieszczenia na wszystkich materiałach wykorzystywanych podczas realizacji badania herbu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Pozyskanie wszelkich materiałów niezbędnych do przeprowadzenia badania spoczywa na Wykonawcy. Ponadto na Wykonawcy będzie spoczywał obowiązek zachowania należytej staranności w realizacji wszystkich celów ewaluacji oraz dążeniu do prawidłowych

metodologicznie i wiarygodnych odpowiedzi na pytania, zgodnie z wymogami standardów naukowych i etycznych oraz potrzebami i oczekiwaniami informacyjnymi odbiorców.

7. Harmonogram i koszt badania.

Realizacja badania będzie przebiegać zgodnie z następującym harmonogramem:

- w terminie do 1 tygodnia od dnia podpisania umowy – przygotowanie, przedstawienie i uzgodnienie raportu metodologicznego z Zamawiającym,
- w terminie do 3 tygodni od dnia podpisania umowy – przedstawienie propozycji wstępnego raportu końcowego,
- w terminie do 4 tygodni od dnia podpisania umowy – przedstawienie raportu końcowego i streszczenia (nie więcej niż 2 strony A4),

Planowany termin rozpoczęcia realizacji badania: sierpień 2012 r.

Projekt finansowany jest ze środków województwa kujawsko-pomorskiego.

Koszt badania poniżej **14.000 euro**.

8. Przygotowanie raportu.

Badanie ewaluacyjne będzie opisane w trzech raportach:

- 1. Raportcie metodologicznym** zawierającym: koncepcję badania planowanej oceny ex-ante, opis metodologii oraz projekt zaproponowanych narzędzi badawczych. Raport ten powinien być przygotowany w formie elektronicznej, z niezbędnymi załącznikami. Integralną częścią raportu metodologicznego będzie tygodniowy harmonogram realizacji badania. Zamawiający w terminie 2 dni roboczych zgłosi poprawki do przedłożonego raportu metodologicznego.
- 2. Wstępnym raporcie końcowym**, który zostanie przygotowany po zakończeniu zbierania niezbędnych danych oraz po ich wstępnej analizie. Raport ten powinien być przygotowany w formie elektronicznej z niezbędnymi załącznikami. Zamawiający w terminie 2 dni roboczych zgłosi poprawki do

przedłożonego wstępnego raportu końcowego. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia tych poprawek.

- 3. Raportcie końcowym wraz z załączonym streszczeniem (nie więcej niż 2 strony A4),** który zostanie przygotowany po wprowadzeniu uwag przez Wykonawcę oraz ich ostatecznym zatwierdzeniu przez Zamawiającego. Raport ten powinien być przygotowany w formie drukowanej – 1 egzemplarz oraz elektronicznej, z niezbędnymi załącznikami. Integralną częścią raportu powinna być tabela **wniosków i rekomendacji** zawierająca zalecenia i sugestie dla Zamawiającego.

W celu usprawnienia procesu ewaluacji, Zamawiający zastrzega sobie prawo do kontroli i oceny realizacji ewaluacji na każdym jej etapie.

Wszystkie raporty powinny być opracowane w języku polskim i mieć następującą strukturę:

- streszczenie (najważniejsze wyniki całego badania, wypunktowanie wniosków wraz z rekomendacjami) – nie więcej niż 2 strony A4,
- spis treści,
- wprowadzenie (opis przedmiotu badania, głównych założeń i celów badania, kryteria i pytania badawcze oraz opis zastosowanej metodologii oraz źródła informacji wykorzystywane w badaniu, charakterystyka programu, odbiorcy i użytkownicy oceny),
- opis wyników badania, ich analizę i interpretację; rozdziały analityczne powinny być zgodne z obszarami badawczymi,
- wnioski (podsumowanie badania z uwzględnieniem specyfiki badanego obszaru oraz postawionych kryteriów ewaluacyjnych),
- tabela wniosków i rekomendacji (obejmująca najważniejsze wnioski, jasno sformułowane rekomendacje, sposoby i możliwe terminy ich wdrożenia, adresatów oraz odniesienia do stron w Raporcie, na których poruszane są kwestie, których dotyczą rekomendacje),
- aneksy.

9. Kryteria wyboru oferty.

Warunkiem złożenia oferty na wykonanie badania ewaluacyjnego jest wykonanie w sposób należyty co najmniej 3 usług z zakresu badań społecznych i ewaluacji projektów, programów, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

a) Kryteriami wyboru Wykonawcy są:

- koncepcja badania uzupełniona o pytania badawcze, wraz z tygodniowym harmonogramem, strukturą raportu oraz szczegółowym budżetem – do 20 pkt,
- metodologia i dobór próby – do 15 pkt,
- doświadczenie w przeprowadzaniu badań społecznych i ewaluacji projektów, programów współfinansowanych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (doświadczenie w stosowaniu ilościowych i jakościowych metod/technik badawczych, praktyka i doświadczenie w opracowywaniu narzędzi badawczych, doświadczenie w zakresie opracowywania i redagowania raportów ewaluacyjnych) – do 5 pkt,
- cena – 10 pkt,

$$P_c = [C_N / C_R \times 10\%] \times 100$$

P_c – punkty dla kryterium cena

C_N – najniższa oferowana cena

C_R – cena oferty rozpatrywanej

Przykład: cena najniższa 45 000 zł, cena oferty rozpatrywanej 55 000 zł, ilość przyznanych punktów dla oferty najniższej wynosi 10, ilość punktów przyznanych dla oferty rozpatrywanej wynosi 8,18 ($[45\ 000 / 55\ 000 \times 10\%] \times 100$).

Zamawiający zastrzega sobie możliwość negocjacji warunków i ceny zamówienia z wybranymi oferentami. Maksymalnie Wykonawca może zdobyć 50 pkt.

b) Oferta Wykonawcy musi zawierać, w szczególności, następujące elementy:

- koncepcja badania uzupełniona o dodatkowe lub zmodyfikowane pytania badawcze,
- szczegółowy opis proponowanej metodologii,

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

- opis doboru próby badawczej,
- opis zespołu badawczego – doświadczenie z zakresu badań społecznych, ewaluacji projektów, programów, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej,
- CV członków zespołu badawczego wraz z opisem zadań w badaniu,
- tygodniowy/dzienny harmonogram prowadzenia badania według wykresu Gantt'a,
- kosztorys badania ewaluacyjnego z uwzględnieniem kosztów jednostkowych,
- kopie zaświadczeń o należytych wykonaniu usług dla innych podmiotów.

10. Termin składania ofert.

Oferty należy składać drogą elektroniczną do dnia **9 sierpnia 2012 r.** do godz. 15.30 na adres: niepełnosprawni@kujawsko-pomorskie.pl

W tytule e-maila prosimy wpisać „Ewaluacja programu wojewódzkiego”.

Wszelkich informacji merytorycznych i formalnych na temat badania udziela:

- Pani Maria Dreszer – Pełnomocnik Zarządu ds. Osób Niepełnosprawnych (56) 621 85 77, e-mail: m.dreszer@kujawsko-pomorskie.pl,
- Pani Małgorzata Tomaszewska (56) 621 84 17, e-mail: m.tomaszewska@kujawsko-pomorskie.pl.